

**МІНІСТЕРСТВО АГРАРНОЇ ПОЛІТИКИ
ТА ПРОДОВОЛЬСТВА УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНЕ АГЕНТСТВО ЛІСОВИХ РЕСУРСІВ УКРАЇНИ**

Уманський національний університет садівництва

**ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ
ЛІСОВОГО ТА САДОВО-ПАРКОВОГО
ГОСПОДАРСТВА**

Умань 2014

Данченко Є. І., Шемякін М. В.	ДОСЛІДЖЕННЯ СТАНУ ПОЛЕЗАХИСНИХ ЛІСОВИХ НАСАДЖЕНЬ.....	224
Зозуля І. В., Білоус В. І.	СТАН ПРЕДСТАВНИКІВ РОДУ ЯЛИНА (<i>PICEA DIETRICH</i>) В НАСАДЖЕННЯХ НДП «СОФІЇВКА» НАН УКРАЇНИ.....	226
Іваннікова Н. М.	СИСТЕМА РОДУ <i>ACTINIDIA</i> LINDL.....	228
Іващенко І. Є.	ВИЗНАЧЕННЯ ПОСУХОСТІЙКОСТІ ТА ВОДНОГО РЕЖИМУ ХВОЇ <i>THUJA PLICATA</i> DON.....	230
Ішук Г. П.	СИСТЕМА РОДУ <i>JUGLANS</i> L.....	233
Кравченко В. С.	ДИНАМІКА ФОРМУВАННЯ СУХОЇ МАСИ РОСЛИН ПШЕНИЦІ ЯРОЇ.....	236
Краєвська Л. С., Шкатула Ю. М.	АГРОЕКОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ВИРОЩУВАННЯ КВАСОЛІ.....	238
Краснов В. П., Ковальчук І. Ю.	РЕГЛАМЕНТАЦІЯ ВИКОРИСТАННЯ ДИКОРΟΣЛИХ ЛІКАРСЬКИХ РОСЛИН В УМОВАХ РАДІОАКТИВНОГО ЗАБРУДНЕННЯ ЛІСІВ.....	239
Красноштан І. В.	ЗМІНА ВМІСТУ КАЛІЮ У ВЕГЕТУЮЧІЙ СФЕРІ <i>QUERCUS ROBUR</i> L. ВНАСЛІДОК ВПЛИВУ ФІЗИОЛОГІЧНО АКТИВНИХ РЕЧОВИН.....	242
Кульбіцький В. Л.	ФІЛОГЕНЕЗ РОДУ <i>CATALPA</i> SCOP.....	244
Курка С. С.	ВІДНОШЕННЯ <i>SOPHORA JAPONICA</i> L. ДО СВІТЛА.....	247
Мазуренко В. Д.	СТІЙКІСТЬ ПРЕДСТАВНИКІВ РОДУ <i>ROBINIA</i> L. ДО ПОШКОДЖЕНЬ ШКІДНИКАМИ ТА ХВОРОБАМИ В УМОВАХ ІНТРОДУКЦІЇ.....	249
Масловата С. А.	МОРФОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ РОДУ В'ЯЗ (<i>ULMUS</i> L.).....	251
Миколайко І. І.	ОЦІНКА ДЕКОРАТИВНОСТІ ГЕНОТИПІВ <i>HIPPORHAE RHAMNOIDES</i> L. В ПРАВОБЕРЕЖНОМУ ЛІСОСТЕПУ УКРАЇНИ.....	254
Парубок М. І., Адаменко С. А.	ОЦІНКА ДЕКОРАТИВНОСТІ <i>PINUS NIGRA</i> ARN. В УМОВАХ ПРАВОБЕРЕЖНОГО ЛІСОСТЕПУ УКРАЇНИ.....	257
Пиж'янова А. А., Балабак А. Ф., Кравець Т. О.	СИСТЕМАТИКА РОДУ ЧОРНИЦІ (<i>VACCINIUM</i> L.).....	259
Постовітюк В. В., Коваль С. А.	ВИХІД САДЖАНЦІВ САМШИТУ ВІЧНОЗЕЛЕНОГО ІЗ СТЕБЛОВИХ ЖИВЦІВ У РОЗСАДНИКУ ДП «ІЛІНЕЦЬКЕ ЛІСОВЕ ГОСПОДАСТВО».....	261

ДИНАМІКА ФОРМУВАННЯ СУХОЇ МАСИ РОСЛИН ПШЕНИЦІ ЯРОЇ

В. С. КРАВЧЕНКО

Уманський національний університет садівництва

Дані літератури, дослідження, проведені на кафедрі рослинництва Уманського НУС, а також наші аналізи вказують на те, що паралельно з наростанням вегетативної маси культури, у даному разі пшениці ярої, йде нагромадження сухих речовин у рослинах навіть тоді, коли наростання вегетативної маси мінімальне. Воно, залежно від сорту і прийому вирощування, може різнитися.

Наведені дані про динаміку формування вегетативної маси різностиглих сортів пшениці, залежно від прийомів вирощування, дали можливість зробити висновок про вплив усіх чотирьох факторів на формування вегетативної маси агроценозів пшениці ярої. Він досить чіткий, як залежно від строку сівби і норми висіву, так і від сорту та попередника. Порівняння динаміки формування сухої маси агроценозів більш рельєфне, особливо у фазах молочної та молочно-воскової стиглості (табл. 1).

Якщо порівняти дані першого та третього строків сівби після сої за нормами висіву у фазі молочної стиглості, коли показники були найвищі, то виявляється, що при нормі висіву 4 млн./га показник третього строку знизився на 4,0%, 5 млн./га – на 4,2%, 6 млн./га – на 3,6%. При порівнянні висіву різниця більша. Так на першому строкові сівби різниця між нормою висіву 4 і 6 млн./га – 7,3%, на третьому строкові – 7,8% (табл. 1).

Порівняння попередників – соя і кукурудза проявлено «в чистоті», оскільки органічний фон у шестипільній сівозміні більш стабільний, вирівняний порівняно з тим, коли б під попередник вносили мінеральні добрива. Разом з тим, відмінності не значні, оскільки кукурудза – просапна культура, у неї велика площа верхнього шару ґрунту не була зайнята рослинами. Тому перевага сої, як попередника, становить загалом по досліді у фазі молочної стиглості, коли вже маса агроценозу пшениці повністю сформована (хоч вона могла бути вищою, але вже мало місце підсихання листків у нижніх ярусах посіву).

Так, перевага сої, як попередника, у перший строк сівби пшениці по нормах 4, 5 і 6 млн./га становить відповідно лише 2,6; 2,8 і 2,3%; при другому строкові – 1,5; 1,9 і 1,7%; третьому – 2,0; 1,9 і 2,2%. Тобто відмінності впливу попередника хоч і не значні, все ж після сої показники вищі, і ця різниця закономірна.

У фазі молочно-воскової стиглості пшениці спостерігається значне зниження показників сухої маси посівів по всіх варіантах досліді, фотосинтез продовжується в основному за рахунок прапорового та підпрапорового листків. Потік асимілянтів із вказаних листів у зернівки, що вже знаходяться у фазах молочної, молочно-воскової стиглості, дає можливість збільшити врожайність на 20-25%.

Різниця між строками сівби, особливо першим і третім, могла бути більшою при інтервалах понад 5 днів. Але для ранніх ярих це неприпустимо, оскільки ситуація на полі змінюється динамічно. Ми взяли фактичну розбіжність у строках сівби ранніх ярих, яка має місце на виробництві в результаті тих чи інших причин. Вона, у більшості випадків, які спостерігали співробітники кафедри (зокрема, науковий керівник, проф. Зінченко О.І.) не перевищувала 15 днів – 3 п'ятиденки (28-

Динаміка формування абсолютно сухої маси рослин різностиглих сортів пшениці ярої залежно від строку сівби, норми висіву і попередника, г/м² (2010-2011рр.)

Попередник	Строк сівби	Норма висіву, мл/га	Сорт Вітка									Сорт Колективна 3
			Фаза вегетації									
			Кущення	Трубування	Колосіння	Молочна стиглість	Молочно-воскова стиглість	Кущення	Трубування	Колосіння	Молочна стиглість	
Соя	1	4	116	327	532	576	543	104	341	548	583	560
		5	124	348	560	603	567	120	352	567	614	576
		6	136	362	572	618	572	128	367	584	627	591
	2	4	97	306	526	564	527	97	327	536	572	548
		5	104	332	543	587	556	106	342	554	593	564
		6	112	347	568	602	564	113	358	578	612	582
	3	4	76	278	507	553	536	91	316	528	564	544
		5	92	312	532	578	548	99	334	546	581	556
		6	103	324	546	596	556	103	347	567	598	573
Кукурудза	1	4	112	318	520	561	523	102	326	527	572	552
		5	120	342	532	586	547	116	347	546	596	568
		6	132	358	563	604	562	119	358	572	604	584
	2	4	108	312	509	553	516	93	312	519	568	540
		5	117	338	526	578	538	98	336	533	582	557
		6	126	346	557	592	553	107	347	567	596	576
	3	4	94	297	492	542	502	88	304	504	567	532
		5	112	329	517	567	527	94	327	528	574	551
		6	118	337	546	583	542	97	341	561	586	567

Таким чином, технологічними чинниками, що в сумі забезпечують збільшення рівня формування біомаси агроценозів різностиглих сортів пшениці ярої, є строк сівби і норма висіву. Попередник у даній сівозміні, де внаслідок обов'язкового дотримання ротації культур створено рівномірний фон живлення польових культур, мав менше значення, ніж такі заходи вирощування як норма висіву і строк сівби.